

KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

602 00 Brno, Údolní 39
Telefon: 542 542 111
Fax: 542 542 112
E-mail: podatelna@ochrance.cz

V Brně dne 13. března 2015
Č. j.: PDCJ 737/2015

Vážená paní
Z N

Sdělení k žádosti o poskytnutí informace

Vážená paní N

ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, Vám k Vaší žádosti¹ doručené do Kanceláře veřejného ochránce práv dne 5. 3. 2015 **sděluji**:

Statistiky k odnímání dětí čistě ze sociálních důvodů veřejný ochránce práv, resp. ochránkyně nevede. Mohu Vám tedy sdělit pouze informace o počtu podnětů, které se týkaly odnětí dítěte z péče rodiče či rodičů *bez bližší specifikace důvodů odnětí*.

V roce 2013 obdržel ochránce 17 podnětů týkajících se odebrání či odnětí dětí z péče, z toho v osmi případech zahájil šetření. Ve 3 případech z nich shledal pochybení úřadu a jedno šetření nebylo dosud uzavřeno.

V roce 2014 pak ochránce, resp. ochránkyně obdržela 23 takovýchto podnětů, z toho v patnácti případech zahájila šetření. Ve 3 případech z nich konstatovala pochybení úřadu a 9 šetření dosud neukončila.

Jak jistě víte, odnímání dětí z rodiny ze sociálních či bytových důvodů je *nepřípustné*, byť se tak v některých případech dělo. Ochránce se jimi zabýval a podrobil je kritice (odkazují na případy medializované v televizním dokumentárním pořadu *Případ pro ombudsmana*)². Rodiny, které do té doby nebyly schopné plnit

¹ Žádost o poskytnutí informací, resp. statistik k problematice odebrání dětí ze sociálních důvodů a ohledně činnosti ombudsmanky v této oblasti za období posledních dvou let.

² Např.: <http://www.ochrance.cz/dalsi-aktivity/tv-serial/pripad-pro-ombudsmana-i/pripad-pro-ombudsmana-novorocni-miminko/>, <http://www.ochrance.cz/dalsi-aktivity/tv-serial/pripad-pro-ombudsmana-ii/pripad-pro-ombudsmana-predbezne-opatreni/>, <http://www.ochrance.cz/dalsi-aktivity/tv-serial/pripad-pro-ombudsmana->

funkce ekonomické, často poté nedokázaly nadále plnit ani funkce citové a vztahové. Je proto vždy třeba hledat jiná řešení.

Ochránce v této souvislosti konstatoval, že odebrání dítěte jako způsob řešení bytového či sociálního problému rodiny není adekvátní a jeho důsledky jsou mnohdy katastrofální. Postup sociálních pracovníků, kteří navrhuji odebrání dětí z důvodů sociální situace rodičů, aniž by jim poskytli adekvátní pomoc, opakovaně kritizoval v konkrétních zprávách o šetření a stanoviscích. Postupem doby se situace zlepšuje, orgány sociálně-právní ochrany dětí hledají jiná řešení, rodinám v tomto směru pomáhají (snaží se zajistit jim alespoň azylové bydlení), k tomuto kroku přistupují obezřetněji, tj. skutečně v krajních situacích, s vidinou dočasnosti takového opatření (jen na nezbytně nutnou dobu) a cílem navrácení dítěte či dětí do rodiny. Samozřejmě nelze zobecňovat - k excesům při odebírání dětí, resp. k pochybením orgánů sociálně-právní ochrany dětí dochází stále.

Nutno podotknout, že problém odebírání dětí z bytových či jiných sociálních důvodů má velmi úzkou souvislost s problémem neexistence funkčního systému sociálního bydlení v České republice. Na nutnost zabývat se touto záležitostí upozorňoval veřejný ochránce práv Poslaneckou sněmovnu PČR nesčetněkrát.³

Další poznatky k předmětnému tématu můžete nalézt ve Sborníku stanovisek veřejného ochránce práv Rodina a dítě⁴, případně ve sbornících z konferencí pořádaných veřejným ochráncem práv na téma ochrany práv dětí. Nejčastějšími důvody pro nařizování ústavní výchovy se ochránce zabýval také v rámci provádění systematických návštěv (rok 2011), zjištění naleznete ve Zprávě ze systematických návštěv školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, strana 40 a násl.⁵

K poznatkům ochránčyně v oblasti týkající se ochrany práv dětí a výkonu sociálně-právní ochrany dětí Vás dále odkazují na informace o její činnosti, které jsou zveřejňovány na webových stránkách⁶, zejména pak v každoročních Souhrnných zprávách o činnosti veřejného ochránce práv pro Poslaneckou sněmovnu. Informace můžete čerpat rovněž z evidence stanovisek ochránce⁷.

S pozdravem

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
602 00 Smo - Údolní 39
Telefon: +420 542 542 111 [5]

Mgr. Petra Zdražilová
vedoucí odboru právního
Kanceláře veřejného ochránce práv

[ii/pripad-pro-ombudsmana-odebrani-deti-1/](http://pripad-pro-ombudsmana-odebrani-deti-1/), <http://www.ochrance.cz/dalsi-aktivity/tv-serial/ochrance-ii-2012/serial-ochrance-9-dil-organ-socialne-pravni-ochrany-deti-1/>

³ Plán legislativních prací vlády na rok 2015 konečně obsahuje i věcný záměr zákona o sociálním bydlení; zákon o sociálním bydlení patří mezi priority současné ministryně práce a sociálních věcí.

⁴ Dostupné na: http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Rodina_a_dite.pdf

⁵ http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/2012/2012_skolska-zarizeni.pdf

⁶ www.ochrance.cz

⁷ <http://eso.ochrance.cz/>